

HELSINGIN MAHDOLLISEN GUGGENHEIM-MUSEON KONSEPTI- JA KEHITYSSELVITYS LUOVUTETTIIN HELSINGIN KAUPUNGILLE

Raportti ehdottaa museon perustamista, tekee esityksen museon sijaintipaikasta, tarkoituksesta, rahoituksesta ja hallintomallista ja suosittelee etenemistä arkkitehtuurikilpailuun

Guggenheim-museon perustaminen Helsinkiin toisi arvokkaan lisän Suomen kulttuurielämään, todetaan konsepti- ja kehitysselvityksessä, jonka Solomon R. Guggenheim-säätiön edustajat luovuttivat kaupunginjohtaja Jussi Pajuselle tiistaina 10. tammikuuta. Helsingin kaupunki tilasi selvityksen vuosi sitten. Sen tavoitteena oli tutkia edellytyksiä uuden Guggenheim-museon perustamiselle Helsinkiin.

Selvityksen ehdotuksista ei ole vielä tehty päätöksiä. Helsingin kaupunginhallitus ja kaupunginvaltuusto käsittelevät suosituksia lähiviikkoina julkisessa prosessissa, joka jatkuu ainakin helmikuuhun 2012. Kaupunki päättää tämän jälkeen, siirrytäänkö hankkeessa seuraavaan vaiheeseen. Samaan aikaan Guggenheim-säätiön hallitus, joka konsultoi asiassa Guggenheim Bilbaon edustajia, päättää virallisesti, hyväksyykö se suunnitelman toteutettavaksi.

Guggenheim-selvitysryhmän raportissa ehdotetaan, että museo rakennettaisiin kaupungin omistamalle tontille Eteläsataman rantaan. Paikalla sijaitsee nykyään Kanavaterminaali. Museon kokonaispinta-ala olisi noin 12 000 neliometriä, josta näyttelytilaa olisi noin 4000 neliometriä.

Rakennuksen suunnittelu- ja rakentamiskustannuksiksi arvioidaan noin 140 miljoonaa euroa. Keskitason arvio museon kävijämäärästä on 500 000–550 000 kävijää vuodessa, heistä noin 300 000 tulisi kotimaasta. Helsinki rahoittaisi hankkeen julkisin varoin mutta odottaa rahoitusta myös yksityisistä lähteistä sekä yritysiltä.

Selvityksen mukaan uuden museon kansainvälisissä näyttelyissä ja ohjelmistossa ei todennäköisesti olisi juurikaan päällekkäisyyttä Helsingin muiden taidelaitosten tarjonnan kanssa. Uusi museo loisi kaupunkiin näkyvän maamerkin, joka heijastaisi Helsingin pyrkimystä tulla tunnetuksi kulttuuripääkaupunkina. Selvityksen mukaan museo antaisi vahvan panoksen Suomen taideyhteisöön toimimalla taiteellisenä keskuksena, joka tekisi yhteistyötä kaupungin muiden taidelaitosten kanssa ja vetäisi kansainvälistä huomiota Helsingin kulttuuritarjontaan.

Uusi museo toisi Suomen taiteen, designin ja arkkitehtuurin laajempaan modernin taiteen viitekehykseen esittelemällä suomalaiselle yleisölle Guggenheimin maailmanlaajuisen verkoston kokoelmista teoksia, jotka eivät koskaan ole olleet esillä Suomessa. Helsingin Guggenheim-museo keskittyisi arkkitehtuuriin ja designiin vahvemmin kuin muut verkoston museot. Uusimpana verkoston jäsenenä ja Suomen kehittyneen teknologian ja koulutetun väestön ansiosta Helsingin Guggenheimilla olisi ainutlaatuinen mahdollisuus kokeilla uusia lähestymistapoja ja teknologioita, mistä muut museot voisivat hyötyä.

Vaikka Guggenheimin periaatteissa säätiön lähtökohdaksi määritellään visuaalisen kulttuurin kaikkien ilmenemismuotojen edistäminen, arkkitehtuuri ja erityisesti design ovat olleet Guggenheimin näyttelyissä ja ohjelmistossa esillä harvemmin. Guggenheimilla on historiallinen yhteys uraaurtavaan maalaustaiteeseen ja kuvanveistoon. Helsingissä Guggenheim voisi tarjota uusille yleisöille paitsi tämän tradition myös mahdollisuuden kohdata nykyaikaisen taiteen uusimpia kansainvälisiä trendejä. Helsinki puolestaan avaisi Guggenheimille ovia aiheisiin, toimintatapoihin ja taiteilijoihin, joita maailmalla ei vielä tunneta, ja samalla Guggenheim vahvistaisi Helsingin siteitä globaaliin taideyhteisöön.

Lisäksi museo todennäköisesti kasvattaisi kulttuuriturismia ja lisäisi näin Helsingin muiden taidelaitosten kävijämääriä.

Selvityksessä ehdotetaan, että Helsingin Guggenheim-museolla ei olisi laajoja omia kokoelmia. Museossa olisi perinteisen museon elementtejä, mutta samalla se rikkoisi prosessien, esillepanon ja yleisön osallistumisen rajoja. Museo järjestäisi vuosittain 2–3 suurnäyttelyä ja 3–5 suppeampaa näyttelyä. Niitä täydentäisivät lyhytkestoiset, ei-perinteiset ohjelmaelementit ja aktiivinen ja innovatiivinen taidekasvatusohjelma.

Selvityksessä suositellaan, että uusi museo ottaisi hoitaakseen osan Helsingin taidemuseon nykyisistä tehtävistä. Taidemuseon kokoelmatoimintaa ja julkisen taiteen tehtäviä kehittäisi jokin toinen kaupungin hallintokunta, jonka tehtäväksi se annettaisiin. Taidemuseon nykyisiä näyttely- ja taidekasvatustehtäviä taas kehitettäisiin osana uuden Guggenheim-museon toimintaa ja missiota.

Jos kaikki osapuolet hyväksyvät selvityksen suositukset ja päättävät jatkaa hanketta, uuden museon suunnittelijasta järjestetään kansainvälinen arkkitehtuurikilpailu.

”Helsingillä on edessään upea mahdollisuus, johon meidän tulee tarttua”, toteaa Helsingin kaupunginjohtaja Jussi Pajunen. ”Kuten selvitys osoittaa, Guggenheim-museolle olisi erityinen tilaus Suomen kulttuurisessa maisemassa.”

”Helsingin Guggenheim-museo hyödyttäisi koko Suomen museo- ja taidekenttää. Se vahvistaisi Helsingin asemaa pohjoismaisena kulttuuripääkaupunkina ja toisi Helsinkiin lisää kulttuurimatkailijoita Suomesta, Pohjoismaista, Venäjältä, Baltian maista ja muualta maailmasta. Selvityksen laskelmat osoittavat, että investointi Guggenheim-museoon olisi myös taloudellisesti kannattava. Pitkällä tähtäyksellä siitä hyötyisivät niin Helsingin kaupunki kuin koko Suomi.”

”Haluan kiittää Solomon R. Guggenheim -säätiötä, selvitysryhmän jäseniä sekä kaikkia muita, jotka ovat keskusteluissa ja työpajoissa ja muilla tavoin tuoneet asiantuntemuksensa ja ideansa selvitystyöhön”, Pajunen sanoo.

”Selvityksen suositusten mukaisesti toteutettava Guggenheim Helsinki tukisi ja vahvistaisi sitä innovaation, kokeilun, yrittämisen ja yhteiskuntavastuun kulttuuria, joka on edesauttanut Suomen kehittymistä ja menestystä demokraattisena yhteiskuntana. Uuden museon tehtävä oppimisen, koulutuksen, taiteellisen työn ja sosiaalisen kanssakäymisen tilana on sen olemassaolon peruskivi. Kansainvälisen verkoston jäsenenä museo avaisi ainutlaatuisen mahdollisuuden sekä vastaanottaa uusia kulttuurisia impulsseja että kehittää ja jakaa muiden kanssa kansainvälisesti arvostettuja suomalaisen koulujärjestelmän sekä maamme julkisen ja yksityissektorin saavutuksia ja toimintatapoja”, sanoo Helsingin apulaiskaupunginjohtaja Tuula Haatainen.

”Selvitystyössä esitettyjen ratkaisujen mukaisesti kaupunki kohdentaisi nykyistä enemmän resursseja suomalaisen taiteen tukemiseen. Mielestäni on hyvä ajatus, että Helsingin taidemuseon näyttelytoiminta siirtyisi ja sitä kehitettäisiin osana Helsingin Guggenheim-museota. Helsingin taidemuseon kokoelmatoiminta, uushankinnat ja kokoelmien esilläpito kuitenkin jatkuisi kaupungin edelleen kehitettävänä toimintana. Avaamalla taiteilijoille, suunnittelijoille ja arkkitehdeille yhteyksiä merkittäviin kansainvälisiin verkostoihin ja edistämällä uudenlaista taiteiden välistä vuoropuhelua Helsinkiin sijoittuva Guggenheim-museo tarjoaisi ainutlaatuisia mahdollisuuksia ja globaalia näkyvyyttä visuaalisen kulttuurin toimijoille Suomessa sekä laajemmin Baltian ja Pohjoismaiden alueella”, Haatainen sanoo.

”Kiitämme suomalaisia ja suomalaisia päättäjiä ja virkamiehiä heidän kiinnostuksestaan Guggenheimia ja sen maailmanlaajuista verkostoa kohtaan. Olemme tyytyväisiä voidessamme tänään luovuttaa konsepti- ja kehityselvityksemme Helsingin kaupungille”, toteaa Solomon R. Guggenheim -museon ja -säätiön johtaja Richard Armstrong. ”Otimme selvitystyön laadittavaksemme varmoina siitä, että sen tarjoama tieto ja sen tuottamat oivallukset ovat arvokkaita niin Helsingille kuin Guggenheimillekin. Luotamme siihen, että raportti vastaa työhön kohdistuneita suuria odotuksia.”

”Teimme vuoden ajan tutkimuksia paikan päällä, kehitimme ideoita ja keskustelimme syvällisesti yhteistyökumppanien kanssa. Työn palkitsevimpia puolia olivat tapaamiset suomalaisten taiteilijoiden, yleisön edustajien ja kulttuurialan johtohahmojen kanssa”, toteaa Solomon R. Guggenheim-säätiön apulaisjohtaja Ari Wiseman. ”Yksi selvityksen hyödyistä on läheisempi jatkuva suhde Guggenheimin työntekijöiden ja Helsingin kulttuurielämän välillä.”

”Lähiviikkoina Helsingin kaupungin luottamushenkilöt ja asukkaat arvioivat selvitystä perusteellisesti ja päättävät jatketaanko hankkeen seuraavaan vaiheeseen”, toteaa Solomon R. Guggenheim-säätiön apulaisjohtaja ja globaalien strategioiden johtaja Juan Ignacio Vidarte. ”Luottamuksemme Suomen julkisen päätöksentekoprosessin monipuolisuuteen ja läpinäkyvyyteen on tärkeä selvityksen suosituksiin vaikuttanut tekijä. Odotamme mielenkiinnolla tulevaa keskustelua.”

Helsingin kaupunki järjesti Finlandia-talossa seminaarin, jossa selvityksen tuloksia esiteltiin. Kutsuvieraina oli Helsingin kaupunginvaltuutettuja ja muita luottamushenkilöitä, valtionhallinnon edustajia, Suomen museo- ja kulttuurialan avainhenkilöitä sekä median edustajia. Tilaisuudessa puhuivat Solomon R. Guggenheim-säätiön apulaisjohtaja Ari Wiseman, säätiön apulaisjohtaja ja globaalien strategioiden johtaja Juan Ignacio Vidarte, kaupunginjohtaja Jussi Pajunen, apulaiskaupunginjohtaja Tuula Haatainen sekä Helsingin taidemuseon johtaja Janne Gallen-Kallela-Sirén. Seminaarin puheenjohtajana toimi Helsingin designpääkaupunki 2012 -hankkeen johtaja Pekka Timonen.

Koko selvitys, lisätietoa hankkeesta ja kuvia on osoitteessa <http://www.hel.fi/guggenheim-study>.

Yhteystiedot:

Helsingin kaupunki

Tapio Kari
+358 40 844 6015
tapio.kari@hel.fi

Helsingin kaupungin taidemuseo

Tiedottaja
Karri Buchert
+ 358 50 304 6707
karri.buchert@hel.fi

Solomon R. Guggenheim Foundation

Eleanor Goldhar
Deputy Director and Chief of Global Communications
+1 212 423 3528
egoldhar@guggenheim.org